

Środa, 9 marca 2016 r.

P8_TA(2016)0082

Umowa w sprawie wyrobów tytoniowych (umowa z PMI)**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 marca 2016 r. dotyczącej umowy w sprawie wyrobów tytoniowych (umowa z PMI) (2016/2555(RSP))**

(2018/C 050/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając umowę z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie zwalczania przemytu i podrabiania papierosów oraz zwolnienia ogólnego między firmą Philip Morris International (PMI) i jej podmiotami zależnymi, Unią i jej państwami członkowskimi,
  - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów oraz uchylającą dyrektywę 2001/37/WE ⁽¹⁾,
  - uwzględniając Ramową konwencję Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu („ramowa konwencja antytytoniowa WHO”) oraz Protokół w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi przyjęty podczas piątej sesji Konferencji Stron ramowej konwencji antytytoniowej WHO na mocy decyzji FCTC/COP5(1) z dnia 12 listopada 2012 r.,
  - uwzględniając wniosek Komisji z dnia 4 maja 2015 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu, w odniesieniu do postanowień Protokołu objętych częścią III tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (COM(2015)0193),
  - uwzględniając dokument roboczy Komisji z dnia 24 lutego 2016 r. pt. „Technical assessment of the experience made with the Anti-Contraband and Anti-Counterfeit Agreement and General Release of 9 July 2004 among Philip Morris International and affiliates, the Union and its Member States” [Ocena techniczna doświadczeń w związku z umową z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie zwalczania przemytu i podrabiania papierosów oraz zwolnienia ogólnego między firmą Philip Morris International (PMI) i jej podmiotami zależnymi, Unią i jej państwami członkowskimi] (SWD(2016)0044),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 października 2007 r. w sprawie konsekwencji porozumienia pomiędzy Wspólnotą, państwami członkowskimi i firmą Philip Morris w sprawie intensyfikacji walki z nadużyciami i przemytem papierosów oraz postępów poczynionych w zakresie wdrażania zaleceń parlamentarnej komisji śledczej ds. wspólnotowego systemu tranzytowego ⁽²⁾,
  - uwzględniając pytanie do Komisji dotyczące umowy w sprawie wyrobów tytoniowych (umowa z PMI) (O-000010/2016 – B8-0109/2016),
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że ochrona interesów finansowych UE jest jednym z priorytetów Komisji, a także mając na uwadze, że według ostrożnych szacunków nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi, zwłaszcza przemyt nielegalnych i podrabianych papierosów, kosztuje budżety krajowe i budżet UE ponad 10 mld EUR rocznie z tytułu utraconych dochodów publicznych;
- B. mając na uwadze, że nielegalny handel to poważne przestępstwo, które jest jednym ze źródeł finansowania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, w tym handlu ludźmi, narkotykami i bronią, a w niektórych przypadkach także grup terrorystycznych;
- C. mając na uwadze, że podstawowym celem umowy z PMI jest zmniejszenie powszechnej obecności przemycanych wyrobów PMI na nielegalnym rynku tytoniowym w UE;

⁽¹⁾ Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. C 227 E z 4.9.2008, s. 147.

Środa, 9 marca 2016 r.

- D. mając na uwadze, że umowa z PMI wygaśnie w dniu 9 lipca 2016 r.;
- E. mając na uwadze, że w dokonanej przez Komisję ocenie technicznej umowy z PMI stwierdzono, iż ten podstawowy cel został faktycznie osiągnięty, jednak podano w wątpliwość związek przyczynowy tego wyniku i odnotowano, że ograniczenie przemycanych wyrobów PMI nie spowodowało zmniejszenia ogólnej liczby nielegalnych wyrobów na rynku UE;
- F. mając na uwadze, że umowa z PMI przyniosła korzyści finansowe dla dochodów publicznych w wysokości około 1 mld USD z tytułu corocznych płatności i 68,2 mln EUR z tytułu zajęcia towaru, do podziału między Komisję (ok. 10 %) i państwa członkowskie (ok. 90 %); mając na uwadze, że nie ma danych dotyczących sposobu, w jaki państwa członkowskie wydały kwoty otrzymane na mocy umowy;
- G. mając na uwadze, że od czasu podpisania obecnej umowy z PMI w otoczeniu rynkowym nastąpiły znaczne zmiany, w szczególności zwiększyła się obecność niemarkowych papierosów, często określanych jako „tanie białe” (ang. „cheap whites”), a ponadto rośnie sprzedaż wkładów z płynną nikotyną do e-papierosów;
- H. mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości UE rozpatruje obecnie sprawy: C-358/14 *Polska przeciwko Parlamentowi i Radzie*, C-477/14 *Pillbox 38 (UK) Limited* oraz C-547/14 *Philip Morris Brands SARL i inni*, w których zaskarżono dyrektywę 2014/40/UE, a wymienieni producenci wyrobów tytoniowych powinni je przy najbliższej okazji wycofać;
- I. mając na uwadze, że Komisja zobowiązała się do ratyfikowania Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do ramowej konwencji antytytoniowej WHO, co jest ważnym krokiem na drodze ku poprawie ram prawnych walki z nielegalnym obrotem wyrobami tytoniowymi; mając na uwadze, że Komisja podjęła się zachęcenia państw trzecich do ratyfikowania protokołu;
- J. mając na uwadze, że przemysł papierosów osłabia unijną publiczną politykę ochrony zdrowia i powoduje, że nielegalne wyroby tytoniowe są dostępne – także dla młodzieży – po znacznie niższej nielegalnej cenie i w wielu miejscach; mając na uwadze, że podrabiane papierosy nie tylko są nielegalnie wytwarzane i przywożone, ale że zawierają nieznanne składniki, co stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia;
1. z zadowoleniem przyjmuje Protokół w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi do ramowej konwencji antytytoniowej WHO i wzywa do jak najszybszego zakończenia procesu jego ratyfikacji;
  2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący ratyfikowania protokołu oraz zamiar zachęcenia państw członkowskich i państw trzecich do jego przyjęcia; zauważa, że dotychczas 15 krajów ratyfikowało protokół, w tym pięć państw członkowskich UE, i że obecnie Unia przygotowuje się do jego zatwierdzenia;
  3. apeluje do Komisji o dążenie do szybkiej ratyfikacji protokołu; uważa jednak, że odnowienie umowy byłoby szkodliwym i przynoszącym skutki odwrotne do zamierzonych sygnałem dla państw trzecich, sugerując, że UE wdaje się w nieodpowiednie interakcje z przemysłem tytoniowym, mimo że protokół wyraźnie tego zabrania;
  4. jest przekonany, że odnowienie umowy z PMI może być niezgodne z zobowiązaniami UE wynikającymi z art. 5 ust. 3 ramowej konwencji antytytoniowej WHO, co z kolei mogłoby zaszkodzić unijnej reputacji światowego lidera w ograniczaniu użycia tytoniu;
  5. zauważa, że w wytycznych dotyczących wdrażania art. 5 ust. 3 ramowej konwencji antytytoniowej WHO stwierdza się, że „[i]stnieje zasadniczy i niemożliwy do pogodzenia konflikt między interesami przemysłu tytoniowego a interesami polityki dotyczącej zdrowia publicznego”;
  6. wyraża zadowolenie z przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów oraz uchylającej dyrektywę 2001/37/WE („dyrektywa w sprawie wyrobów tytoniowych”); podkreśla, że dyrektywa w sprawie wyrobów tytoniowych przewiduje już mający zastosowanie do firm tytoniowych wymóg prawny wprowadzenia i stosowania systemu identyfikacji i śledzenia, który w przypadku papierosów i tytoniu do samodzielnego skręcania papierosów musi wejść w życie w dniu 20 maja 2019 r., a w przypadku innych wyrobów tytoniowych – 20 maja 2024 r.;

Środa, 9 marca 2016 r.

7. podkreśla, że Komisja musi podjąć natychmiastowe kroki w celu zapewnienia pełnej transpozycji dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych we wszystkich państwach członkowskich; odnotowuje, że kilka państw członkowskich poinformowało nieoficjalnie Komisję o zakończeniu transpozycji ww. dyrektywy; wzywa Komisję do przekazywania pełnych informacji na temat stanu tego procesu po terminie wdrożenia dyrektywy, który upływa w dniu 20 maja 2016 r.;
  8. przypomina, że w maju 2015 r. Komisja obiecała jak najszybsze dostarczenie oceny umowy z PMI; podkreśla, że Komisja kilkakrotnie przesuwiała termin jej publikacji i że ostatecznie wydano ją 24 lutego 2016 r., czyli dzień przed debatą plenarną na ten temat w Parlamencie; zdecydowanie uważa, że taka spóźniona publikacja stanowi poważne naruszenie obowiązków Komisji w zakresie przejrzystości zarówno wobec Parlamentu, jak i obywateli, co ograniczyło Parlamentowi możliwość wyrażenia na czas opinii w tej złożonej i delikatnej sprawie;
  9. odnotowuje ocenę Komisji, zgodnie z którą cel umowy z PMI, tj. zmniejszenie powszechnej obecności przemycanych wyrobów PMI na nielegalnym rynku tytoniowym w UE, został faktycznie osiągnięty, na co wskazuje spadek o około 85 % ilości oryginalnych papierosów PMI zajętych przez państwa członkowskie w latach 2006–2014; zauważa jednak, że Komisja podaje w wątpliwość związek przyczynowy tego wyniku, a ponadto podkreśla, że ograniczenie przemycanych wyrobów PMI nie spowodowało zmniejszenia ogólnej liczby nielegalnych wyrobów na rynku UE; zauważa, że przemysł innych wyrobów, w tym niemarkowych papierosów („tanie białe”) zazwyczaj produkowanych w państwach trzecich zastępuje w coraz większej mierze przemysł wyrobów dużych producentów;
  10. wyraża głębokie zaniepokojenie tym, że budżet Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) jest częściowo finansowany z corocznych płatności przemysłu tytoniowego, jak wspomniano w umowach w sprawie wyrobów tytoniowych, gdyż może to prowadzić do pewnego konfliktu interesów;
  11. podkreśla, że w momencie zawarcia w 2004 r. umowa z PMI była innowacyjnym instrumentem walki z nielegalnym obrotem wyrobami tytoniowymi, jednak zauważa, że od tego czasu na rynku i w otoczeniu regulacyjnym doszło do znaczących zmian; podkreśla, że umowa ta nie uwzględniła istotnych cech współczesnego nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, w szczególności wysokiego odsetka handlu „taniami białymi” papierosami; w związku z tym uważa, że nowe ramy prawne, tj. dyrektywa w sprawie wyrobów tytoniowych i protokół do ramowej konwencji antytytoniowej WHO, obejmują wszystkie elementy obecne w umowie z PMI;
  12. w związku z tym stwierdza, że nie należy odnawiać, przedłużać ani renegecować umowy z PMI; zwraca się do Komisji, by nie odnawiała, nie przedłużała ani renegecowała tej umowy poza obecny termin jej obowiązywania;
  13. wzywa Komisję do wprowadzenia na szczeblu UE i do dnia wygaśnięcia umowy z PMI wszystkich środków niezbędnych do identyfikacji i śledzenia wyrobów tytoniowych PMI oraz do podejmowania kroków prawnych w przypadku nieprzepisowych konfiskat wyrobów tego producenta, dopóki wszystkie postanowienia dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych nie będą w pełni wykonalne, tak aby nie dopuścić do wystąpienia luki w przepisach w okresie między wygaśnięciem umowy z PMI a datą wejścia w życie dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych i ramowej konwencji o ograniczeniu użycia tytoniu;
  14. wzywa PMI, aby nadal stosował postanowienia dotyczące systemu identyfikacji i śledzenia oraz staranności (zasada „znaj swojego klienta”) zawarte w obecnej umowie, niezależnie od tego, czy zostanie ona przedłużona;
  15. wyraża zaniepokojenie, że w czterech umowach zawartych z producentami wyrobów tytoniowych nie uwzględniono kwestii produkcji „tanich białych”; dlatego też wzywa Komisję, aby w trybie pilnym wystąpiła z planem działania ustalającym nowe środki na rzecz rozwiązania tego problemu;
  16. wzywa Komisję, aby przedstawiła nowe, dodatkowe rozporządzenie ustanawiające niezależny system identyfikacji i śledzenia oraz stosujące przepisy dotyczące należytej staranności (zasada „znaj swojego klienta”) do krojonego surowca tytoniowego, filtrów i bibulek używanych w przemyśle tytoniowym, jako dodatkowe narzędzie walki z przemysłem i podrabianiem produktów;
  17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Sekretariatowi Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu.
-